

Utbildningsinspektion i Gullingskolan, förskoleklass och grundskola årskurs 1–6

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan/rektorsområdet/verksamheten	2
Sammanfattande bedömning	2
Bedömning av resultaten	3
Bedömning av genomförandet	5
Bedömning av förutsättningarna	9

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Gullingskolan den 10 och 11 januari 2007. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen avser att visa hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbplats (www.skolverket.se/ Inspektion Kommunen har ansvar för att de brister inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket inom tre månader vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid kommande inspektionstillfälle.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från Stockholms kommun och Gullingskolan, dels den information som samlats in under besöket. Rapporten grundas även på annan information om kommunen och skolan från exempelvis Skolverkets nationella uppföljningssystem.

I Gullingskolan intervjuades elever, personal, skolledning samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte lektioner i förskoleklass, årskurs 2 och 5 och i de särskilda undervisningsgrupper som finns i skolan. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Rector har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet/verksamheten

Gullingskolan	Antal barn/elever
Förskoleklass	34
Grundskola	270

Gullingskolan ligger i Tensta och tillhör stadsdelen Spånga/Tensta. Verksamheten i skolan består av förskoleklass, grundskola, fritidshem och för barnen 10 till 12 år öppen fritidshemsverksamhet. Skolan har utvecklat samarbete med idrottsföreningar för att tillgodose en god fritid för skolans äldre barn.

I Gullingskolan finns särskilda undervisningsgrupper som benämns Språkspåret. Dessa tar emot elever från hela stadsdelen från förskoleklass till årskurs 6. Verksamheten i förskoleklass och grundskola bedrivs i arbetslag. Det finns i skolan fyra arbetslag. Två arbetslag för förskoleklass till årskurs 3, ett för årskurs 4–6 och ett som består av nämnda Språkspåret.

Gullingskolan har tidigare haft gemensam rektor med en närbelägen skola men är från höstterminen 2006 en egen enhet med rektor som har ansvar enbart för Gullingskolan. Skolan har 99,8 procent elever med annat modersmål än svenska.

Kommunens ansvarstagande för skolbarnsomsorgen behandlas i den övergripande kommunrapporten.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Gullingskolan och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga skolförfattningar.

Inspektörernas övergripande bedömning är att utbildningen i Gullingskolan är av god kvalitet som präglas av personalens engagemang att ge eleverna en lärorik och trygg skolgång.

De områden som skolledningen prioriterar får genomslag i verksamheten. Föräldrar och elever är nöjda med sin skola och har förtroende för såväl personalens kompetens som undervisningens kvalitet. Skolans arbete för att förebygga kränkande behandling och att främja elevernas respekt för människors lika värde är mycket bra vilket också har resulterat i en god lärandemiljö.

Skolan har lyckats väl i sitt arbete att få eleverna att omfatta gemensamma värderingar och arbetar väl för att ge eleverna kunskaper. Elevernas kunskaper är dock svåra att bedöma då skolan saknar sammanställningar av resultat på skolnivå i fler ämnen än svenska, matematik och engelska. Detta gör också att kvalitetsarbetet behöver förbättras, då insatser för att höja måluppfyllelsen inte kan utgå från sammanställda resultat.

Gullingskolan har goda förutsättningar i form av kompetent och engagerad personal, studieinriktade elever och en skola med gott arbetsklimat, att ge eleverna en utbildning som lägger en god grund för fortsatta studier. Ledningen av skolan bör dock på vissa områden bli tydligare för att dessa förutsättningar skall kunna tas tillvara på ett bra sätt. Till dessa områden hör det pedagogiska utvecklingsarbetet där rektor behöver spela en aktivare roll. Rektors beslutsfattande behöver också förbättras, särskilt i förhållande till de särskilda undervis-

ningsgrupper som finns i skolan. Rektor behöver också ta ansvar för att bedöma behovet av och organisera utförandet av undervisningen i svenska som andraspråk.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Skolan gör inte någon systematisk uppföljning och utvärdering av elevernas kunskaper i förhållande till de nationella målen i årskurs 5 i samtliga ämnen (4 kap. 1 § skollagen, 2 kap. 6 § grundskoleförordningen samt avsnitt 2.8 i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet Lpo 94).
- Skolans likabehandlingsplan uppfyller inte de krav som ställs på en sådan plan (6 § lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever).
- Beslut om anpassad studiegång för elev tas inte i enlighet med författningarna (5 kap. 10 § grundskoleförordningen).
- Skolan upprättar inte åtgärdsprogram för alla elever som behöver särskilt stöd (5 kap. 1 § grundskoleförordningen).
- Svenska som andraspråk anordnas inte i enlighet med författningarna (2 kap. 15–16 §§ grundskoleförordningen).
- Skolan erbjuder inte språkval i enlighet med författningarna (2 kap. 17–18 §§ grundskoleförordningen).

Inspektörerna bedömer att det finns behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden.

- Elevernas möjlighet att nå högre måluppfyllelse bör förbättras.
- Eleverna bör i högre grad ha kännedom om målen för utbildningen.
- Skolan bör förbättra elevernas inflytande över det egna lärandet.
- Kvalitetsarbetet och kvalitetsredovisningen bör förbättras och arbetet med kvalitetsredovisningen bör i högre grad främja skolans kvalitetsarbete.
- Av beslut om placering i särskild undervisningsgrupp skall framgå att detta får överklagas till Skolväsendets överklagandenämnd.
- Rektor bör i högre utsträckning ta ansvar för skolans pedagogiska utveckling.

Bedömning av resultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt de nationella målen för lärandet särskilt angivna i skollagen, läroplanen, de nationella kursplanerna och programmålen.

Kunskaper

Den verksamhet som bedrivs i förskoleklasserna i skolan ger barnen kunskaper som utgör en god grund för fortsatt lärande. Barnen är tillitsfulla och visar att de finner sig väl tillrätta i verksamheten. Barnen visar nyfikenhet och en vilja att lära.

Eleverna i grundskolan har kännedom om individuella och kortsiktigare utbildningsmål. Däremot är kännedomen om kursplanernas utbildningsmål i skolans

ämnena svaga. Kopplingen mellan individuella mål och kursplanens mål är väsentligt för eleven att känna till för att i ökande utsträckning kunna ta ansvar för sitt eget lärande. Inspektörerna bedömer att eleverna i högre grad bör ha kännedom om målen för utbildningen.

I årskurs 5 genomförs de nationella ämnesproven i svenska, matematik och engelska. Resultaten på dessa prov har varierat de senaste åren för att under 2006 visa en jämn resultatnivå mellan ämnena.

Tabell 1 Andelen elever som bedömts uppnå målen i de nationella ämnesproven i årskurs 5 ¹

	2003	2004	2005	2006
Svenska	75	54	69	69
Matematik	33	68	94	69
Engelska	83	72	97	69

Av ovanstående tabell framgår att resultaten för de nationella ämnesproven har varierat kraftigt under de senaste åren. Rektorn och personalen har i intervjuer uttryckt tveksamhet till hur bedömningen av de nationella ämnesproven under vissa tidigare år utförts. För vidare diskussion om resultatet i ämnet svenska, se avsnittet Tillgång till utbildning.

Skolan använder sig av tester för att bedöma elevernas läs- och språkutveckling. Förutom dessa resultat redovisar inte skolan några sammanställningar av elevernas kunskaper. I kvalitetsredovisningen nämns att eleverna har deltagit i projekt knutna till de naturorienterade ämnena och att dessa varit framgångsrika. Några sammanställningar av resultaten från dessa finns dock inte. Även om skolan framhåller positiva tendenser i elevernas resultat för delar av skolarbetet är det inte tillfredsställande att nästan en tredjedel av eleverna inte når målen för de nationella ämnesproven i årskurs 5. Inspektörerna bedömer att skolan bör förbättra elevernas möjlighet att nå högre måluppfyllelse. Inspektörerna bedömer också att skolan brister i systematisk uppföljning och utvärdering av elevernas kunskaper i förhållande till de nationella målen i årskurs 5 i samtliga ämnen, vilket måste åtgärdas.

Normer och värden

Det råder en god stämning i skolan. Eleverna visar på olika sätt att de respekterar varandra och de vuxna. Elevernas medvetenhet om och engagemang för att när så krävs, engagera sig i det sociala samspelet mellan elever är påtaglig. Eleverna visar en vana vid att arbeta i demokratiska former och kan resonera om betydelsen av till exempel slutna omröstningar. Eleverna upplever skolan som trygg. Detta bekräftas av den skolundersökning som kommunen genomförde 2005 där elever i årskurs 6 svarat på frågor om hur de upplever sin skola. I undersökningen visar framförallt svaren på frågan om hur trivselen är ett, i förhållande till resten av stadsdelen, högt resultat. Inspektörerna bedömer att eleverna i hög grad respekterar andra människors egenvärde och även i övrigt omfattar samhällets gemensamma värderingar samt att skolan utgör en trygg miljö för eleverna.

Eleverna tycker att de har möjlighet till inflytande. De kan i klassråd och elevråd vara med och utöva inflytande. Eleverna har dock svårt att beskriva sitt inflytande i undervisningssituationen men ger exempel på att de, när de är klara med

¹ Uppgifterna har hämtats från skolans egen redogörelse

en obligatorisk uppgift, har möjlighet till ett visst val av uppgift. Inspektörerna har tagit del av elevernas schema över skolarbetet. Elevernas schema har stora inslag av öppna pass där det inte är angivet vilket ämne eleven skall ha. Detta gör att det för eleverna är svårt att kunna planera sin arbetsinsats och känna delaktighet. Inspektörerna bedömer att skolan bör förbättra elevernas inflytande över det eget lärande.

Bedömning av genomförandet

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet, innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen, individanpassning och stöd, utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning, kvalitetssäkring och förbättringsarbete, skollledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanen och i andra författningar för respektive skolform.

Arbetet med arbetsmiljö och delaktighet

Skolan har gjort ansträngningar för att ha en hög andel vuxna i skolan, det skolan kallar vuxennärvaro. Skolan har ett samarbete med föreningen Verdandi som har några vuxna närvarande i skolan. Skolan har också ett antal så kallade plusjobbare som finns att tillgå på raster och under lektionstid. Inspektörernas intryck är att detta lett till positiva effekter på elevernas arbetsmiljö. I skolan bedrivs ett förebyggande arbete mot trakasserier och annan kränkande behandling. Skolan arbetar med etiska frågor och gör ansträngningar för att eleverna skall vara aktiva i detta arbete. Alla elever har undervisning i så kallad livskunskap som ägnas åt etiska frågor. Arbetet sker i olika former och med inslag av kompetensutveckling för personalen och eleverna. Eleverna deltar bland annat genom att rösta fram kamrattstödare i varje klass som har till uppgift att bidra till att alla elever har någon att vara med på raster och att ”trösta de som är ledsna”. I kamrattstödjarnas arbete är vuxna närvarande.

Trots de många föredömliga åtgärder som vidtagits vill inspektörerna uppmärksamma skolan på att det från och med den 1 april 2006 råder ett uttryckligt förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever (SFS 2006:67). Den nya lagens ändamål är att främja barn och elevers lika rättigheter och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Kommunen är skyldig att bedriva ett målinriktat arbete för att främja dessa ändamål och bland annat se till att det upprättas en likabehandlingsplan i varje skola och förskola. Den likabehandlingsplan som skolan upprättat överensstämmer i stora delar den nya förordningens krav. Rutiner för åtgärder vid fall av kränkning mellan vuxen och elev är dock inte tillräckligt beskrivna. I likabehandlingsplanen hänvisas till skolans ”handlingsplan mot mobbing” för åtgärder vid misstänkt ”kränkning/mobbing”. Detta skall vidgas till att omfatta de diskrimineringsgrunder och annan kränkande behandling som framgår av lagen. Inspektörerna bedömer att skolans arbete för att förebygga trakasserier och annan kränkande behandling är mycket bra men att skolans likabehandlingsplan är bristfällig och måste åtgärdas.

I skolan finns klassråd och elevråd. Eleverna deltar aktivt i skolans utformande genom de många arbeten som genomförs för att förebygga kränkande behandling. Det finns regler för hur man skall uppträda i skolan som eleverna har varit med och bestämt. Eleverna tycker att de har möjlighet att utvärdera verksamheten. Utvärderingen sker på olika sätt. I den förut nämnda skolundersökningen

från 2005 har eleverna i klass 6 fått möjlighet att svara på frågor om undervisningens kvalitet. På frågan om eleverna instämmer i att skolan har bra undervisning har Gullingskolan det högsta värdet i stadsdelen. Värdet är 4,3 på en femgradig skala.

Innehåll, organisering och arbetssätt i undervisningen

Verksamheten i förskoleklassen är väl anpassad till barnens mognad. Den verksamhet inspektörerna tagit del av visar lyhördhet för barnens behov och tar tillvara deras nyfikenhet. Personalen som arbetar i förskoleklass tycker att verksamheten fungerar bra men efterlyser ett större samarbete med resten av skolan.

För att möta elevernas behov har skolan undervisningstid som överstiger den nationella timplanens minsta garanterade tid för vissa ämnen. Skolan har valt att satsa extra tid till svenska, engelska samt idrott och hälsa. Organiseringen i klasser och grupper i skolan ger förutsättningar för eleverna att nå målen

Individanpassning och stöd

Skolan har system för att få kunskap om vilka elever som är i behov av stöd. Detta sker dels genom olika tester och diagnoser, dels genom diskussioner som sker vid klassgenomgångar och andra genomgångar av elevernas kunskapsutveckling.

Från och med den 1 januari 2006 ställs krav på upprättande av en individuell utvecklingsplan för varje enskild elev vid utvecklingssamtalet. Planen skall vara ett framåtsyftande måldokument där viktiga utvecklingsområden lyfts fram. Vid utvecklingssamtalet skall läraren i en framåtsyftande individuell utvecklingsplan skriftligt sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven skall nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna. Se vidare i Skolverkets Allmänna råd för individuella utvecklingsplaner, SKOLFS 2006:10. Vid inspektionsbesöket kunde inspektörerna konstatera att det finns elever som har individuella utvecklingsplaner. De intervjuer som inspektörerna haft med elever, lärare och rektor har dock inte kunnat fastställa om samtliga elever har individuella utvecklingsplaner. Däremot uppger lärarna att alla elever i behov av särskild stödinsats inte har åtgärdsprogram. Detta stöds av inspektörernas observationer och intervjun med rektor. Enligt grundskoleförordningen skall rektor, om det framkommer att elev kan ha behov av särskilda stödåtgärder, se till att behovet utreds. Rektor skall också om elev behöver särskilt stöd se till att åtgärdsprogram utarbetas. I sammanhanget vill inspektörerna understryka att placering i särskild undervisningsgrupp inte frångår skolan skyldigheten att utarbeta ett åtgärdsprogram för de elever som har behov av särskilda stödåtgärder. Inspektörerna bedömer det som en brist som måste åtgärdas att rektor inte tillser att det utarbetas åtgärdsprogram för alla elever i behov av särskild stödåtgärd. Inspektörerna vill vidare peka på vikten av att rektor försäkrar sig om att alla elever i skolan har en individuell utvecklingsplan.

Särskilt stöd får, enligt grundskoleförordningen, om särskilda skäl finns ges i en särskild undervisningsgrupp. Beslut om placering i särskild undervisningsgrupp skall styrelsen eller den styrelsen har delegerat beslutet till, efter samråd med eleven och elevens vårdnadshavare, fatta. Beslutet får överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd. I Gullingskolan bedrivs verksamheten förutom i åldershomogena klasser även i ett antal särskilda undervisningsgrupper. Elever som är nyanlända till Sverige får undervisning i två så kallade förberedelseklas-

ser. I dessa grupper får eleverna undervisning i skiftande omfattning och längd beroende på förkunskaper, ålder och andra förutsättningar. Elever tas emot i dessa grupper från och med årskurs 1. Målet är att eleverna efter en begränsad tid skall slussas ut till ordinarie klasser. Eleverna integreras i de ordinarie klasserna successivt efter bedömning av deras möjligheter att följa undervisningen. Vanligtvis får eleverna sin undervisning i dessa grupper under ett till ett och ett halvt år.

I Gullingskolan finns också tre särskilda undervisningsgrupper där elever går vilka bedöms ha en språkstörning och inte har förutsättningar att följa undervisningen i de ordinarie klasserna. Eleverna i dessa grupper deltar i undervisning i musik, slöjd, samt idrott och hälsa tillsammans med elever från de ordinarie klasserna. Eleverna som får undervisning i dessa grupper får detta vanligtvis under större delen av sin tid i förskoleklass till årskurs 6. Elever i de särskilda undervisningsgrupperna avsedda för elever med språkstörning kommer från hela stadsdelen och placeras där efter att stödenheten i stadsdelen gjort en prövning av elevens behov. Föräldrar gör en ansökan hos stödenheten som sedan erbjuder föräldrar en sådan placering. Inspektörerna vill peka på vikten av att skolan kontinuerligt prövar hur undervisningen för eleverna i förskoleklass skall vara organiserad så att verksamheten på bästa sätt kan utgöra grund för varje enskild elevs lärande.

Rektorn i Gullingskolan är rektor för alla elever i de särskilda undervisningsgrupperna, både de grupper som är avsedda för nyanlända elever och de med språkstörning. Enligt gällande delegeringsordning skall rektor fatta beslut om placering som ryms inom lokal budget medan chefen för stödenheten i stadsdelen skall fatta beslut om övriga sådana placeringar. Rektor fattar beslut i elevvårdskonferensen om placering i särskild undervisningsgrupp men eftersom beslut om sådan placering även fattas av annan befattningshavare vill inspektörerna peka på vikten av att rektor försäkrar sig om att beslut om placering i särskild undervisningsgrupp fattas för samtliga berörda elever. Inspektörerna bedömer att besluten om placering i särskild undervisningsgrupp behöver förbättras då det inte framgår att dessa kan överklagas.

Elever i de särskilda undervisningsgrupperna har inte undervisning i alla ämnen. För de elever som har anpassad studiegång skall ett beslut om sådan, där det framgår vad anpassningen består i, fattas. Detta görs inte i Gullingskolan vilket är en brist som måste åtgärdas.

Utvärdering av lärandet och bedömning

Som utgångspunkt för bedömningsarbetet använder lärarna nationella mål och diskussioner som förs kollegorna emellan. De lokala konkretiseringar av de nationella kursplanerna som finns i skolan används mer sällan. I intervjuer framkommer att dessa av många lärare anses vara inaktuella. Rektorn har dock uppfattningen att de används som utgångspunkt för bedömning. Lärarna gör en bedömning av elevernas kunskapsutveckling som baseras på elevernas skriftliga och muntliga redovisningar i undervisningssituationen. De nationella ämnesproven för årskurs 5 och tester av elevernas språkliga förmåga används också som underlag. Som tidigare nämnts är rektor och personal osäkra på om bedömningen av elevernas resultat på nationella ämnesproven under tidigare år är gjord på ett likvärdigt sätt. Enligt de intervjuer som inspektörerna haft med elever upplever dessa lärarnas bedömningar som rättvisa.

Utvecklingssamtalet är uppskattat av både föräldrar och elever. Det upplevs som ett viktigt tillfälle för gemensam diskussion och för information om elevens kunskapsutveckling. Eleverna beskriver den förberedelse som eleven gör inför utvecklingssamtalet som en egen bedömning inte bara av sitt eget lärande utan också av skolan och hela sin utbildningssituation. Inspektörerna bedömer att skolans arbete med utvärdering och bedömning är bra.

Kvalitetssäkring och förbättringsarbete

Ett systematiskt kvalitetsarbete skall ta stöd i en kvalitetsredovisning. Av förordningen om kvalitetsredovisning i skolväsendet mm (1997:702) framgår bland annat att det övergripande syftet med arbetet med kvalitetsredovisningen är att främja skolans kvalitetsarbete och därmed bidra till att uppfylla de nationella målen för utbildningen. Kvalitetsredovisningen skall innehålla en bedömning av i vilken mån skolan uppnått de nationella målen och en redogörelse för vilka åtgärder som skolan avser att vidta för en högre måluppfyllelse.

I såväl diskussioner som i skolans kvalitetsredovisning ligger fokus dels på elevers trivsel och trygghet i skolmiljön, dels ämnena svenska matematik och engelska. I skolans kvalitetsredovisning för år 2006 redovisas elevernas kunskapsresultat inom ämnena svenska, engelska och matematik samt "NO/miljökunskap". I svenska, engelska och matematik består redovisningen av resultat i nationella prov och för svenska även i allmänna ordalag av resultat på de tester som genomförs av elevernas läsförmåga, så kallade LUS-tester. För naturorienterande ämnen konstateras att det är svårt att mäta kunskaper i kvantifierbara termer men att den satsning som skolan gjort på naturorienterande ämnen har varit positiv. Andra delar av verksamheten som berörs i kvalitetsredovisningen är elevers ansvar och inflytande, föräldrars delaktighet, bedömning och betyg samt samverkan. Tyngdpunkten i kvalitetsredovisningen ligger i att beskriva vad skolan gör. Den analys som görs är ofta grund och åtgärderna beskrivs ofta som att fortsätta med, eller göra mer av det som görs. Enligt inspektörerna är det inte tillräckligt tydligt hur åtgärderna kommer att leda till högre uppfyllelse av de nationella målen. I kvalitetsredovisningen nämns inte förskoleklassens verksamhet. Det framgår inte heller att några av de allmänna formuleringarna i kvalitetsredovisningen även gäller förskoleklassen utom att det nämns att övergångarna mellan förskolorna och Gullingskolan skall fungera smidigare.

I intervjuer med lärarna framkommer att den diskussion som förs om hur verksamheten skall utformas främst sker inom arbetslagen. Dessa diskussioner uppfattar lärarna leder verksamheten framåt men sker inte utifrån en samlad bild av skolans resultat. Inspektörerna bedömer att kvalitetsarbetet och kvalitetsredovisningen bör förbättras och skolans arbete med kvalitetsredovisningens bör i högre grad främja skolans kvalitetsarbete.

Ledning och intern kommunikation

Skolledningen i Gullingskolan består av rektor och biträdande rektor. Rektorn har vid inspektionsbesöket varit anställd som rektor i skolan ca 10 månader. Rektorn är tillförordnad i avvaktan på att en annan person skall tillträda tjänsten. Rektorn har personalens förtroende och personalen uppger att ledningen är positiv och stöttande. Ansvarsfördelningen mellan rektor och biträdande rektor är inte klar för all personal vid skolan. Däremot är rektor känd av alla elever och rektor är enligt inspektörerna väl förtrogen med verksamheten.

Rektors strävan att skapa ett förtroende för skolan hos föräldrar och elever har enligt inspektörerna varit framgångsrikt. Det finns en positiv syn på skolan och skolans möjligheter att ge eleverna en god utbildning. Rektorns ansvar för vissa delar av verksamheten bör dock förbättras. Till det som bör förbättras hör rektors övergripande ansvar för den pedagogiska utvecklingen men även för de bristområden som påtalas i övriga delar av rapporten.

Enligt läroplanen har rektor som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen. I ledningsgruppen för skolan ingår arbetslagsledare. Dessa arbetslagsledare är tänkta att kunna förmedla rektorns beslut i syfte att utveckla verksamheten. Personalen tvivlar på att den organisationen för ledning som råder vid skolan leder till att rektors intentioner får genomslag. Den bild som framtonar av ledarskapet är att rektor prioriterat uppgiften att bygga upp förtroendet för skolan hos föräldrar och att skolan skall ha ett väl fungerande arbete för att förebygga kränkande behandling. Rektors ansvarstagande för utvecklingen av den pedagogiska verksamheten har fått stå tillbaka för andra uppgifter. Avsaknaden av en samlad bild av skolans resultat gör också att rektor saknar ett viktigt instrument för att kunna leda ett förbättringsarbete. Inspektörerna bedömer att rektorn är väl förtrogen med verksamheten men bör förbättra ansvarstagandet för den pedagogiska utvecklingen av skolan.

Bedömning av förutsättningarna

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen; tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildningen, personalens kompetens samt tillgång till läromedel, pedagogiska material och utrustning. Nationella bestämmelser finns bl.a. i skollagen.

Tillgång till utbildning

I Gullingskolan har samtliga elever utom två annat modersmål än svenska. Skolan har aktivt verkat för att föräldrar skall utnyttja möjligheten att få modersmålsundervisning för sina barn. Det har bidragit till att en hög andel av eleverna, enligt nationell statistik för år 2005 över åttio procent i alla klasser, har modersmålsundervisning. Skolan har anställda modersmåls lärare som undervisar i de tre vanligast förekommande modersmålen. Modersmålsundervisning i övriga språk beställs av och utförs av Språkcentrum.

Svenska som andraspråk är ett eget ämne med en egen kursplan. Enligt grundskoleförordningen skall, om en elev behöver det, undervisning i svenska som andraspråk anordnas i stället för undervisning i svenska och rektorn skall besluta om undervisning i svenska som andraspråk skall anordnas för en elev. Syftet med undervisningen i svenska som andraspråk är att eleverna skall tillägna sig en sådan språkbehärsknin g att de fullt ut kan tillägna sig utbildningen i andra ämnen. När det gäller svenska som andraspråk är bilden av skolans undervisning oklar. Rektor uppger att alla elever med annat modersmål än svenska får undervisning i svenska som andraspråk och att ingen elev har undervisning i svenska. Det finns en medvetenhet hos ledning och personal om att det finns två olika kursplaner men trots detta bedrivs undervisningen som en blandning av både svenska och svenska som andraspråk. Detta understryks av att det bland skolans lokala konkretiseringar av de nationella kursplanerna finns en så kallad lokal kursplan som benämns "Lokal arbetsplan i svenska/svenska som andraspråk" och som visar hur skolan ämnar arbeta med ämnet svenska som

andraspråk. Svenska som andraspråk ses som en generell insats som är kopplad till att så gott som alla elever har annat modersmål. Vid intervjuer med personal i skolan antyds dock att elever även får undervisning i ämnet svenska vilket styrks av att lärarna uppger att eleverna i nationella ämnesproven i årskurs 5 bedöms efter bedömningsanvisning för ämnet svenska. I skolans kvalitetsredovisning för 2006 anges också som mål under rubriken språkutveckling att andelen elever som når målen i svenska i de nationella proven för årskurs 5 skall öka. Inspektörerna uppfattar att det personalen menar med att alla elever läser svenska som andraspråk snarare handlar om ett sätt att förhålla sig till det faktum att så gott som alla elever har utländsk bakgrund än beslut som grundar sig på bedömning av elevernas behov med utgångspunkt från kunskaper om kursplanerna i svenska respektive svenska som andraspråk. Inspektörerna bedömer att undervisningen i svenska som andraspråk är bristfällig och måste åtgärdas.

I Gullingskolan gör eleverna inför årskurs 6 ett språkval. Eleverna och vårdnadshavarna gör ett aktivt val och valmöjligheterna är delvis i överensstämmelse med gällande förordning. Rektor uppger dock att undervisning i svenska och engelska inom språkvalet sker växelvis i engelska och i svenska och att det inte är möjligt att välja uteslutande det ena eller det andra. Enligt grundskoleförordningen skall eleven, om eleven och vårdnadshavare önskar det, som språkval bland annat erbjudas svenska som andraspråk för elever som i övrigt har undervisning i svenska som andraspråk, svenska för elever som i övrigt får undervisning i svenska eller engelska. Oklarheten om eleverna i språkvalet undervisas i svenska eller svenska som andraspråk hänger samman med att svenska som andraspråk ses som en generell insats för alla elever som har annat modersmål än svenska. Att eleverna inte kan välja antingen engelska eller svenska respektive svenska som andraspråk bedömer inspektörerna är en brist som måste åtgärdas.

Personal

Den personal som undervisar i skolan har i de flesta fall utbildning för den undervisning de skall bedriva. Det finns god tillgång till personal med speciell kompetens. Lärarna deltar regelbundet i kompetensutveckling. De lärare som undervisar i svenska som andraspråk har dock skiftande utbildning i ämnet. Eftersom det råder oklarheter om undervisningen i svenska som andraspråk, se ovan, är det svårt att bedöma behovet av lärare med denna utbildning. Inspektörerna vill dock peka på vikten av att lärare som undervisar i svenska som andraspråk har utbildning för denna undervisning.

Datum	Ort
2007-06-20	Stockholm

Johan Nilsson
Malin Lundquist